

נזיר מח

עניין: מת מצוה

שליה פרשת כי-תצא

הקבורה* האריך הגה"ה וזה לשון הוהר הרקנאטי, וכתב עוד (מ"ג קמ"ג, ב) בללא וזה לשונו: על דרך סוד העיבור, כבר הודעתין תנא, מאן דליקרי אדם כי לא ישא אלהים נפש וחשב מחשבות לבלתי ידח ממנו נדח (שמ"ז י"ה, י"ג), כדי שלא לאחר על ארעא, משום יקרא גזירותיו של הקדוש ברוך הוא ציוה שלא להלינו, כי כל עוד שלא נקבר לא יתגלגל. משל לאדם שאינו נושא אשה אחרת עד קבורת הראשונה. לכן צוה לקוברו מיד, כי אולי מיד ימצא מנוח אשר ייטב לו. ראיה לזה המדרש הכתוב אחריו, לא תראה את שור אחיך או את שיו נדחים והתעלמת מהם השב תשיבם לאחריך, והרמז למה שכתוב לבלתי ידח ממנו נדח וזהו נדחים. ואם השם יתעלה מחזיר אבידה לבעליה לרוב הימים נדבק בדרכיו, וזהו אמרו אבדת אחיך אבל לא אבדת גוי, כמו שרמזתי בסוד העבור בפסוק וזאת לפנים בישראל, עד כאן לשונו. ועל אבידה ואצרו מכוון למרכבה ונדחים הנ"ל נאמר עליונה, על קן אסור (ישעיה כ"ג, י"ג) והיה ביום ההוא יתקע בשופר חיות, ואסור לצומו אחרי גדול ובאו האובדים מותו. זה רמז בלמרו ולא

מהר"ל גור אריה בראשית ב, ז

והוא דבר נפלא למבין סוד הקבורה לאדם. ואין הכוונה שתולה בקבורה דוקא, שהרי כמה שלא נקברו רק נטבעו, אבל הכונה ראוי לקבורה אמרינן, כי האדם ראוי לקבורה, כי ענין הקבורה – הטמנה לדבר שיהיה בעתיד⁴⁵, ומפני שהאדם הוא בכח להיות חי לעתיד – יש לו קבורה בעפר⁴⁶, כי הקבורה, שהוא הטמנה, מורה שהוא בכח לדבר העתיד כשיחיו המתים, כי הדבר הנגלה הוא בפעל⁴⁷, והדבר הנטמן הוא בכח⁴⁸.

גמ' גיטין נו :

מעשה בר' מאות ילדים וילדות שנשבו לקלון הרגישו בעצמן למה הן מתבקשים אמרו אם אנו טובעין בים אנו באין לחיי העולם הבא דרש להן הגדול שבהן⁴⁹ אמר ה' מבשן אשיב אשיב ממצולות ים מבשן אשיב מבין שיני אריה אשיב ממצולות ים אלו שטובעין בים כיון ששמעו ילדות כך קצו כולן ונפלו לתוך הים נשאו ילדים ק"ו בעצמן ואמרו מה הללו שדרכן לכך כך אנו שאין דרכנו לכך על אחת כמה וכמה אף הם קצו לתוך הים ועליהם הכתוב אומר⁵⁰ כי עליך הורגנו כל היום נחשבנו כצאן טבחה ורב יהודה אמר זו אשה

מהרש"א ח"א גיטין נו :

שהרגישו שלא השאירו העובדי טובים רק (בקלון) ילדים וילדות ולכן מתבקשים ואמרו אם אנו טובעים בים אנו צאים כו' ר"ל אי אית ציה גלגול מחילות לנא לחיי עוה"ב לעתיד ודרש לנן כו' מנשן מבין שיני אריות כו' כמ"ש בשר חסידך לחימו ארץ ואמר ועליהן הכתוב אומר כי עליך

שו"ת הלכות קטנות

ק"י"ה) שאלה אם תחיית המתים הוא מעשה נסים או ממש ששם הצורא ית' מתחילת הצריאה נטבע. תשובה כבר הוכחתי בס' לרור החיים שלי בחלק מות ישרים שיש תחיה טבעית ונסית אשר ימות בעתו בתשובה ויקבר כמו שזכרנו טבעית (*צנורת הצורא) גם תחייתו טבעית (*צנורת הצורא) כי כשם שהיה מן העפר כך יצין מריח מים וכלחז"ל [סנהדרין ל"א]. מאי דלא הוה הוה מאי דהוה לכ"ש. והתחיייה השנית היא לאותם אשר לא נתנו לקבורה שזריך לעשות עמהם נס להחיותם (*כדכתיב אמר ה' מנשן אשיב וכו' שדרשוהו רז"ל [גיטין כ"ז] על הנטבעים בים ושאלו כלים אותם חיות השדה) אותם ודאי לריכין הם לנשן יותר גדול כמ"ש בספרי הנו קחנו משם כי טוב הוא :

ירושלמי פ"ז ה"א

וקוברו. אמר ר' עקיבה כך היתה תחילת תשמישי לפני חכמים פעם אחת הייתי מהלך בדרך ומצאתי מת מצוה וניטפלתי בו כארבעת מיל עד שהבאתיו למקום הקברות וקברתיו. וכשבאתי אצל ר' אליעזר ואצל ר' יהושע אמרתי להם את הדבר. אמרו לי על כל פסיעה ופסיעה שהיית פוסע מעלין עליך כאלו שפכת דמים. אמרתי אם בשעה שנתכוונתי לזכות נחייבתי בשעה שלא נתכוונתי לזכות על אחת כמה וכמה.